

SYSTEM PODATKOWY W POLSCE

Robert Wolański

SERIA AKADEMICKA

4. WYDANIE

SYSTEM PODATKOWY W POLSCE

Robert Wolański

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

SERIA AKADEMICKA

4. WYDANIE

Stan prawny na 1 stycznia 2016 r.

Recenzent pierwszego wydania
Prof. dr hab. Alina Majchrzycka-Guzowska

Wydawca
Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący
Ewa Fonkowicz

Opracowanie redakcyjne
Anna Januchta

Łamanie
Wolters Kluwer

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-264-9581-6

4. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluger.pl
www.wolterskluger.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
Wstęp	13
Część I	
PODATEK I PRAWO PODATKOWE. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	
Rozdział pierwszy	
Istota podatku	17
1. Pojęcie podatku	17
2. Elementy konstrukcji podatku	21
3. Funkcje podatków	27
4. Systematyka podatków i cechy poszczególnych typów podatków	31
4.1. Podział podatków według kryterium przedmiotowego	32
4.1.1. Podatki przychodowe	32
4.1.2. Podatki dochodowe	35
4.1.3. Podatki obrotowe	40
4.1.4. Podatki majątkowe	43
4.2. Podatki bezpośrednie i pośrednie	44
4.3. Podatki centralne, lokalne i wspólne	45
5. System podatkowy	47
6. Zasady podatkowe	49
7. Metody unikania podwójnego opodatkowania	55
Rozdział drugi	
Prawo podatkowe. Podstawowe pojęcia	57
1. Pojęcie prawa podatkowego	57
2. Norma prawa podatkowego	60
3. Źródła prawa podatkowego	62
4. Wykładnia prawa podatkowego	65
Część II	
SYSTEM PODATKOWY W POLSCE	
Rozdział pierwszy	
Opodatkowanie dochodu w Polsce	69
1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	69
1.1. Podstawa prawna	69

1.2.	Podmiot podatku	70
1.3.	Przedmiot podatku	74
1.4.	Podstawa opodatkowania	78
1.5.	Stawki podatku	81
1.6.	Opodatkowanie dochodów uzyskanych za granicą	95
1.7.	Technika poboru podatku	96
2.	Podatek dochodowy od osób prawnych	97
2.1.	Podstawa prawna	97
2.2.	Podmiot podatku	98
2.3.	Przedmiot podatku	102
2.4.	Koszty uzyskania przychodów	108
2.5.	Podstawa opodatkowania i stawki podatku	116
2.6.	Opodatkowanie dochodów uzyskanych za granicą	120
2.7.	Technika poboru podatku	121
3.	Opodatkowanie ryczałtowe osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	124
3.1.	Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	125
3.2.	Karta podatkowa	130
4.	Opodatkowanie ryczałtowe podatkiem tonażowym armatorów morskich	133
5.	Opodatkowanie ryczałtowe osób duchownych	137

Rozdział drugi

Podatki pośrednie w Polsce	138
1. Podatek od towarów i usług	138
1.1. Podstawa prawna	138
1.2. Podmiot podatku	139
1.3. Przedmiot podatku	140
1.4. Obowiązek podatkowy i miejsce świadczenia	152
1.5. Podstawa opodatkowania	156
1.6. Stawki podatku	159
1.7. Podatek należny i naliczony	162
1.8. Szczególne procedury w podatku VAT	171
1.9. Prowadzenie ewidencji	176
1.10. Technika poboru podatku	177
2. Podatek akcyzowy	179
2.1. Podstawa prawna	179
2.2. Podmiot podatku	180
2.3. Przedmiot podatku	182
2.4. Podstawa opodatkowania	187
2.5. Stawki podatku	188
2.6. Obrót wyrobami akcyzowymi	190
2.6.1. Procedura zawieszenia poboru podatku akcyzowego	190
2.6.2. Składy podatkowe	201
2.6.3. Zarejestrowani odbiorcy, zarejestrowani wysyłający i podmioty pośredniczące	206

2.6.4. Przemieszczanie wyrobów akcyzowych znajdujących się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy	209
2.6.5. Dokumentacja w obrocie wyrobami akcyzowymi	211
2.6.6. Zabezpieczenie akcyzowe	212
2.6.7. Zezwolenia akcyzowe	216
2.7. Opodatkowanie podatkiem akcyzowym samochodów osobowych	217
2.8. Znaki akcyzy	219
2.9. Technika poboru podatku	220

Rozdział trzeci

Inne podatki i opłaty w Polsce	222
1. Podatek od gier	222
2. Podatek rolny	225
3. Podatek leśny	229
4. Podatek od spadków i darowizn	231
5. Podatek od nieruchomości	240
6. Podatek od środków transportowych	246
7. Podatek od czynności cywilnoprawnych	248
8. Podatek od wydobywania niektórych kopalin	254
9. Specjalny podatek węglowodorowy	257
10. Opłata skarbowa	259
11. Opłaty lokalne	261

Rozdział czwarty

Organy podatkowe, zobowiązania podatkowe i postępowanie podatkowe	265
1. Organy podatkowe i ich właściwość	266
1.1. Pojęcie i rodzaje organów podatkowych	266
1.2. Właściwość organów podatkowych	273
2. Zobowiązania podatkowe	276
2.1. Pojęcie obowiązku podatkowego i zobowiązania podatkowego	276
2.2. Powstanie zobowiązania podatkowego	278
2.3. Wygaśnięcie zobowiązania podatkowego	281
2.3.1. Efektywne wygaśnięcie zobowiązania podatkowego	282
2.3.2. Nieefektywne wygaśnięcie zobowiązania podatkowego	287
2.4. Odpowiedzialność majątkowa za zobowiązanie podatkowe	290
2.4.1. Odpowiedzialność podatnika, płatnika i inkasenta za zobowiązania podatkowe	291
2.4.2. Odpowiedzialność osób trzecich z tytułu zobowiązań podatkowych	292
3. Postępowanie podatkowe	296
3.1. Zagadnienia ogólne dotyczące postępowania podatkowego	297
3.1.1. Zasady ogólne postępowania podatkowego	297
3.1.2. Strona w postępowaniu podatkowym	299
3.1.3. Terminy, doręczenia, wezwania, protokoły i adnotacje	302
3.2. Prowadzenie postępowania podatkowego	305
3.2.1. Wszczęcie postępowania podatkowego	305

3.2.2. Postępowanie dowodowe	306
3.2.3. Zawieszenie i umorzenie postępowania podatkowego	310
3.2.4. Akty kończące postępowanie w pierwszej instancji	311
3.2.5. Postępowanie odwoławcze	313
3.2.6. Nadzwyczajne środki zaskarżania decyzji	318

Część III

SYSTEMY PODATKOWE ORAZ HARMONIZACJA PODATKÓW W PAŃSTWACH UNII EUROPEJSKIEJ

Rozdział pierwszy

Systemy podatkowe państw Unii Europejskiej	325
1. Wprowadzenie	325
2. Opodatkowanie dochodu w państwach Unii Europejskiej	331
3. Opodatkowanie obrotu w państwach Unii Europejskiej	335

Rozdział drugi

Harmonizacja podatków w Unii Europejskiej oraz dostosowanie polskich rozwiązań podatkowych do unormowań europejskich

1. Pojęcie harmonizacji i sposoby jej przeprowadzania	341
2. Harmonizacja podatków w Unii Europejskiej	342
3. Harmonizacja podatków pośrednich	345
3.1. Harmonizacja podatku od wartości dodanej	346
3.1.1. Znaczenie I dyrektywy w sprawie podatku VAT	346
3.1.2. Znaczenie VI dyrektywy w sprawie podatku VAT	348
3.1.3. Dyrektywa 2006/112/WE jako podstawa wspólnego systemu podatku VAT w Unii Europejskiej	349
3.1.3.1. Podmiot opodatkowania	349
3.1.3.2. Przedmiot opodatkowania	350
3.1.3.3. Miejsce powstania obowiązku podatkowego	353
3.1.3.4. Podstawa opodatkowania i stawki podatku	356
3.1.3.5. Zwolnienia podatkowe	358
3.1.3.6. Zasady odliczenia podatku naliczonego	360
3.1.3.7. Osoby zobowiązane do zapłaty podatku	361
3.1.3.8. Specjalne zasady opodatkowania	362
3.2. Harmonizacja podatku akcyzowego	363
4. Harmonizacja podatków bezpośrednich	367
4.1. Dyrektywa w sprawie wspólnego systemu opodatkowania fuzji, podziałów, wnoszenia majątku i zamiany udziałów	369
4.2. Dyrektywa o wspólnym systemie podatkowym w odniesieniu do spółek- matek i spółek-córek z różnych państw członkowskich	370
4.3. Dyrektywa o wspólnym systemie podatkowym dla odsetek oraz należności licencyjnych, płaconych między spółkami powiązаныmi z różnych państw członkowskich	370
4.4. Konwencja w sprawie eliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków przedsiębiorstw powiązanych	371

4.5. Uregulowania unijne dotyczące osób fizycznych	372
5. Harmonizacja podatków od wkładów do spółek kapitałowych	373
6. Dostosowanie polskiego systemu podatkowego do unormowań europejskich ...	374
6.1. Dostosowanie podatku od towarów i usług	375
6.2. Dostosowanie podatku akcyzowego	380
6.3. Dostosowanie podatków dochodowych	382
6.4. Dostosowanie podatków od wkładów do spółek kapitałowych	383
Bibliografia	385
Wykaz tabel	389

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 121 z późn. zm.)
- Konstytucja RP – ustawa z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.r.o. – ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 583 z późn. zm.)
- o.p. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)
- u.k.s. – ustawa z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 553 z późn. zm.)
- u.p.a. – ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 752 z późn. zm.)
- u.p.d.o.f. – ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)
- u.p.d.o.p. – ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 851 z późn. zm.)
- u.p.o.l. – ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.)
- u.r. – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.)
- ustawa o VAT – ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.)
- u.u.i.s. – ustawa z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 578)
- u.z.p.d.o.f. – ustawa z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. Nr 144, poz. 930 z późn. zm.)

Czasopisma, orzecznictwo

- KPP – Kwartalnik Prawa Prywatnego
- M.P. – Monitor Polski

ONSA	-	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
PiP	-	Państwo i Prawo
POP	-	Przegląd Orzecznictwa Podatkowego
Prz. Pod.	-	Przegląd Podatkowy

WSTĘP

Podatki, począwszy od zmian ustrojowych na początku lat 90. XX w., na nowo zaczęły odgrywać znaczącą rolę w Polsce. Obecnie są jednym z podstawowych instrumentów wpływania przez państwo na gospodarkę. Szczególne znaczenie mają jako podstawowe źródło dochodów budżetu państwa oraz przez objęcie swoim zasięgiem oddziaływania niemal wszystkie osoby prawne i jednostki organizacyjne oraz osoby fizyczne z powodu powszechności opodatkowania. Poza tym podatki są brane pod uwagę przez podatnika przy planowaniu własnych dochodów, inwestycji, konsumpcji. Obecnie, rozpatrując każdą dziedzinę działalności prywatnej, gospodarczej czy publicznej, można spotkać się z uwzględnieniem podatków przy jej prowadzeniu.

Niniejsza publikacja przedstawia aktualnie obowiązujący system podatkowy w Polsce, podstawowe zagadnienia ogólne dotyczące podatku i prawa podatkowego, wybrane elementy systemów podatkowych i procesu harmonizacji podatków w Unii Europejskiej, a także stopień dostosowania polskich regulacji do unormowań europejskich. Pierwsza część książki poświęcona jest ogólnej charakterystyce podatku i prawa podatkowego. W pierwszym rozdziale została omówiona istota podatku jako instytucji prawnej, w drugim zaś miejsce prawa podatkowego w systemie prawnym, jego źródła i wykładnia. Druga część książki przedstawia system podatkowy w Polsce – opisane zostały wszystkie konstrukcje podatków w Polsce, ze szczególnym zwróceniem uwagi na podatki dochodowe i podatki obrotowe. Ponadto odrębny rozdział dotyczy organów podatkowych, zobowiązań podatkowych i postępowania podatkowego. Natomiast ostatnia, trzecia część książki przedstawia wybrane elementy systemów podatkowych i stanu harmonizacji podatków w Unii Europejskiej oraz dostosowanie polskich rozwiązań podatkowych do wymagań europejskich.

Książka przeznaczona jest przede wszystkim dla studentów wydziałów prawa, administracji, ekonomii i zarządzania, jako podręcznik do przedmiotu „Prawo podatkowe”. Może być również wykorzystana w kursach podyplomowych, szkoleniach, a także przez praktyków – doradców podatkowych, urzędników skarbowych czy osoby prowadzące działalność gospodarczą.

Część I

**PODATEK I PRAWO PODATKOWE. CHARAKTERYSTYKA
OGÓLNA**

ISTOTA PODATKU

1. Pojęcie podatku

Historia pojawienia się podatku sięga początków kształtowania się życia społecznego. Powstanie pierwszych form organizacyjnych państwa związane było z koniecznością finansowania osób zaangażowanych w sprawowanie władzy, ustalanie porządku prawnego, stworzenie warunków bezpieczeństwa dla mieszkańców. W ten sposób pojawiły się daniny publiczne, które początkowo były ponoszone przez wybrane grupy społeczne (rolnicy, mieszczaństwo), inne grupy zaś były z nich zwolnione (duchowieństwo, szlachta). W miarę upływu czasu daniny stały się świadczeniem powszechnym. W początkowym okresie były one pobierane w dobrach natury (zboże, sól, owoce itp.), następnie w kruszczach i wreszcie w pieniądzu, kiedy został on wprowadzony¹.

Historycznie wykształciły się trzy podstawowe formy danin publicznych: daniny osobiste, daniny rzeczowe oraz daniny pieniężne. Te ostatnie pojawiły się najpóźniej, jednakże ze względu na swoją użyteczność są one współcześnie najbardziej rozpowszechnione².

Właśnie wraz z zaistnieniem danin pieniężnych możemy mówić o początkach kształtowania się współczesnych podatków. Duże znaczenie przy ich powstaniu miał rozwój państwa, postępujący podział pracy oraz obecność pieniądza na rynku. Rozbudowa państwa oraz wzrastająca liczba zadań nałożona na panującego skutkowały potrzebą zgromadzenia odpowiednich środków. Dla sprostania potrzebom skarbu zaistniała konieczność objęcia ciężarem ponoszenia daniny jak największej części społeczeństwa, czemu służył rozwój rolnictwa, przemysłu, handlu, wymiany między regionami i krajami. Pieniądz umożliwił zaś prosty sposób poboru daniny, zapewniający możliwość wykorzystania zebranych środków w dowolnym miejscu i czasie. W wyniku tych zmian podatek stał się podstawowym rodzajem daniny pieniężnej. Wraz z opłatami i cłami stanowi do dziś główne źródło dochodów budżetu

¹ R. Wolański, *System podatkowy*, Warszawa 2003, s. 11.

² B. Brzeziński, T. Dębowska-Romanowska, M. Kalinowski, W. Wójtowicz, *Prawo finansowe*, Warszawa 2000, s. 185.

państwa i budżetów lokalnych. Można zatem powiedzieć, że pojawienie się podatków w systemach gospodarczych wynikało z trzech przesłanek:

- po pierwsze, powstania własności prywatnej i pojawienia się w związku z tym kategorii podatnika, reprezentującego własność prywatną;
- po drugie, powstania instytucji państwa. Państwo jako podmiot uprawniony do nakładania podatków tworzy ramy systemu podatkowego obowiązującego na jego terytorium w określonym czasie;
- po trzecie, pojawienia się źródła zapłaty podatku. Z ekonomicznego punktu widzenia jest to dochód, który stanowi podstawowe źródło zapłaty podatku³.

W polskiej literaturze finansowej wyrażany jest pogląd, że podatek jest instytucją prawno-ekonomiczną. Podatek jako kategoria ekonomiczna oznacza przejęcie na rzecz państwa lub związku publicznoprawnego od podmiotów im podporządkowanych części ich przychodów, dochodów lub majątku⁴. Brana jest tutaj również pod uwagę rola podatków w mechanizmie gospodarczym, badana jest współzależność między podatkami a cenami, kosztami, płacami, zyskiem, stopą procentową itd.⁵

Z prawnego punktu widzenia podatek jest abstrakcyjnym stosunkiem prawnym. Ma przy tym swoje charakterystyczne cechy, które pozwalają odróżnić go od pozostałych świadczeń publicznoprawnych. Prezentowane w literaturze przez różnych autorów definicje podatku, mimo że różnią się od siebie, jednak zawsze wskazują na niezmiennie, stałe cechy podatku⁶.

Podatek jest świadczeniem pieniężnym na rzecz państwa lub innego związku publicznoprawnego o charakterze przymusowym, powszechnym, bezzwrotnym i nieodpłatnym, pobieranym na podstawie odpowiednich przepisów prawa.

Definicja ta wskazuje na stałe cechy podatku, podstawowe i konieczne dla ustalenia jego treści i charakteru, jednocześnie odróżniające go od innych świadczeń publicznoprawnych.

przymusowość

Podatek jest świadczeniem przymusowym, nakładanym przez państwo jednostronnie. Ponadto tak nałożony podatek może być przymusowo wyegzekwowany przez uprawniony do tego organ administracji finansowej państwa. Stosunek między podmiotem zobowiązanym do uiszczenia podatku a podmiotem uprawnionym do jego nakładania jest stosunkiem podporządkowania. Wynika bezpośrednio z władczych uprawnień państwa lub innych związków publicznoprawnych⁷.

Cecha ta pozwala odróżnić podatek od świadczeń dobrowolnych na rzecz państwa, jak np. od kredytów czy pożyczek. Wyjątkowo mogą mieć miejsce

³ G. Krasowska-Walczak, *Finanse publiczne*, Poznań 1997, s. 142.

⁴ A. Gomułowicz, J. Małecki, *Podatki i prawo podatkowe*, Warszawa 2013, s. 112.

⁵ C. Kosikowski, E. Ruśkowski, *Finanse i prawo finansowe*, Warszawa 1994, s. 139.

⁶ H. Reniger, *Dochoły państwowe*, Warszawa 1955, s. 10; J. Kaleta, *Gospodarka budżetowa*, Warszawa 1985, s. 110; J. Gluchowski, J. Patyk, *Zarys polskiego prawa podatkowego*, Warszawa 2011, s. 11; N. Gajl, *Modele podatkowe. Podatki obrotowe i inne formy obciążeń pośrednich*, Warszawa 1995, s. 11; B. Brzeziński, *Prawo podatkowe*, Toruń 2000, s. 25; R. Mastalski, *Prawo podatkowe*, Warszawa 2006, s. 3 in.; P.M. Gaudemet, J. Molinier, *Finanse publiczne*, Warszawa 2001, s. 407; Z. Ofiarski, *Prawo podatkowe*, Warszawa 2006, s. 10.

⁷ R. Wolański, *Opodatkowanie małych i średnich przedsiębiorstw*, Warszawa 2002, s. 52.

pewne formy samoopodatkowania, w których określona grupa podmiotów, nieuprawniona do tworzenia obowiązków podatkowych, podejmuje decyzję o dobrowolnym obciążeniu się wpłatami na rzecz budżetu. Świadczenia takie nie mają jednak charakteru podatkowego, ponieważ nie są aktem woli państwa i nie opierają się na przymusie państwowym. Mogą natomiast opierać się na przymusie faktycznym (moralnym, ekonomicznym, politycznym), lecz niesankcjonowanym przez państwo i nieznajdującym ochrony prawnej państwa⁸. Przykładem takiej sytuacji jest możliwość samoopodatkowania się mieszkańców gminy. Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1515) dochodami gminy mogą być wpływy z samoopodatkowania mieszkańców. Samoopodatkowanie może nastąpić wyłącznie w drodze referendum gminnego, określonym w art. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 706 z późn. zm.). Samoopodatkowanie się mieszkańców na cele publiczne mieści się w zakresie zadań i kompetencji organów gminy. Cele te oraz zasady samoopodatkowania muszą być określone przed przeprowadzeniem referendum. Referendum przeprowadza się z inicjatywy rady gminy lub na wniosek co najmniej 10% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy. Referendum jest ważne, jeżeli wzięło w nim udział co najmniej 30% uprawnionych do głosowania. Wynik referendum gminnego w sprawie samoopodatkowania się mieszkańców na cele publiczne jest rozstrzygający, jeżeli za samoopodatkowaniem oddano co najmniej 2/3 ważnych głosów.

Podatek już zapłacony nie podlega zwrotowi. Przekazanie środków na rzecz państwa do budżetu jest ostateczne i definitywne. Natomiast ta ogólna cecha nie ma zastosowania, jeżeli pobranie było niezgodne z prawem bądź było źle obliczone i zawyżone⁹. Cecha ta odróżnia podatek od zwrotnych dochodów państwa, takich jak kredyty, pożyczki, wpływy z obligacji skarbowych czy bonów skarbowych.

Podatek jest kategorią finansową, co wynika z faktu, że pobierany jest w pieniądzu, a do finansów zaliczamy zjawiska i procesy pieniężne. W różnych okresach historii bywał jednak ściągany w postaci płodów rolnych, zwierząt, kruszców. Jednakże pobór podatku w postaci naturalnej należy już do przeszłości¹⁰.

Z tytułu zapłaty podatku przez dany podmiot nie przysługuje mu w zamian roszczenie w stosunku do państwa o jakiegokolwiek świadczenie. Nie przewiduje się ekwiwalentu odpowiadającego podatkowi. Nie oznacza to jednak, że w zamian za płacenie podatków podmioty nie otrzymują żadnych świadczeń. Można jedynie mówić o tzw. odpłatności ogólnej, która oznacza, iż środki pochodzące z podatków służą do finansowania funkcji państwa, w ramach których społeczeństwo otrzymuje określone świadczenia, takie jak edukacja, ochrona zdrowia, obrona narodowa, bezpieczeństwo zewnętrzne

bezwrotność

charakter pieniężny

nieodpłatność

⁸ C. Kosikowski, E. Ruśkowski, *Finanse...*, s. 140.

⁹ Ze zwrotem podatku spotykamy się w podatku VAT, jednakże stanowi on podstawowy mechanizm konstrukcji tego podatku, wobec tego nie jest odstępstwem od omawianej cechy.

¹⁰ J. Gluchowski, J. Patyk, *Zarys...*, s. 11.

Robert Wolański – doktor habilitowany nauk ekonomicznych; adiunkt na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego; zajmuje się szeroko pojętym prawem podatkowym (ze szczególnym zwróceniem uwagi na jego oddziaływanie na procesy zachodzące w gospodarce), a także funkcjonowaniem małych i średnich przedsiębiorstw, ich miejscem i rolą w polskiej gospodarce; autor publikacji naukowych z dziedziny prawa podatkowego oraz poświęconych małym i średnim przedsiębiorstwom.

W pracy przedstawiono aktualnie obowiązujący system podatkowy w Polsce, podstawowe zagadnienia ogólne dotyczące podatków i prawa podatkowego, wybrane elementy systemów podatkowych i procesu harmonizacji podatków w Unii Europejskiej, a także stopień dostosowania polskich regulacji do unormowań unijnych.

Książka przeznaczona jest przede wszystkim dla studentów wydziałów prawa, administracji, ekonomii i zarządzania. Może być też wykorzystana na kursach podyplomowych, szkoleniach, również przez praktyków – doradców podatkowych, urzędników skarbowych oraz osoby prowadzące działalność gospodarczą.

9 788326 495816 W04P01

ISBN 978-83-264-9581-6

9 788326 495816

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUPER.PL
WWW.PROFINFO.PL

LEX Student
Prawa